

**महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ,
कोल्हापूर विभागीय मंडळ, कोल्हापूर**

५३९, राजेंद्रनगर, कोल्हापूर-४१६ ००४.

Office Phone Chairman- (0231) 2690829(O)2690679 (R) Secretary -2691405 (O) 2656044 (R)
EPBX 2696101,102,103,Fax -2690758 E-mail divsec.kop@gmail.com

क्र.कोविमं/माध्य.परीक्षा/ 2549
कोल्हापूर-४१६ ००४
दिनांक-०८/०७/२०२५

प्रति,

मुख्याध्यापक,
सर्व मान्यताप्राप्त माध्यमिक शाळा,
सातारा /सांगली /कोल्हापूर.

**विषय :- विद्यार्थ्यांमध्ये साखरेचे सेवन कमी करण्यासाठी आणि त्यांचे निरीक्षण करण्यासाठी
शाळांमध्ये साखर मंडळ (Sugar Board) स्थापन करण्याबाबत.**

संदर्भ :- १) क्र.रा.मं./संशोधन/२३५६ दि.३०/०६/२०२५ रोजीचे पत्र.

२) राष्ट्रीय बाल अधिकार संरक्षण आयोग भारत सरकार यांचे पत्र

क्र.२२७८५०/एनसीपीसीआर-सीएच (१)/२०२२-२३/Part-२ दि.०६/०३/२०२५ चे पत्र.

उपरोक्त विषय व संदर्भित पत्रास अनुसरून सर्व माध्यमिक शाळाप्रमुख, सातारा/ सांगली/ कोल्हापूर यांना कळविण्यात येते की, शालेय परिसरात सहज उपलब्ध होणा-या साखरयुक्त स्नॅक्स, पेये आणि प्रक्रिया केलेले अन्नपदार्थ यांच्या अतिरेकी सेवनामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये टाईप- २ मधुमेहात लक्षणीय वाढ झाली असून ही बाब चिंताजनक आहे. त्यामुळे विद्यार्थ्यांच्या आरोग्यावर दीर्घकालीन परिणाम होऊन त्यांचे शैक्षणिक नुकसान होते. साखरेचे जास्त सेवन केवळ मधुमेहाचा धोका वाढवत नाही तर लठ्ठपणा, दंत समस्या आणि इतर चयापचय विकारांना देखील कारणीभूत ठरते, ज्यामुळे शेवटी मुलांच्या आरोग्यावर आणि शैक्षणिक कामगिरीवर दीर्घकालीन परिणाम होतो.

या समस्येचे निराकरण करण्यासाठी सर्व शाळांनी अतिरेकी साखर सेवनाच्या धोक्याबद्दल विद्यार्थ्यांना शिक्षित करण्यासाठी “साखर मंडळ” (Sugar Board) स्थापन करावे. शाळांना कॅफेटेरिया, वर्ग खोल्या व सूचना फलक येथे माहिती ठळकपणे प्रदर्शित करावी, जेणेकरून विद्यार्थ्यांना जास्त साखर सेवनाच्या धोक्याबद्दल सतत जागरूकता येईल. शाळांनी त्यांच्या आरोग्य आणि संख्यात्मक कार्यक्रमांमध्ये हा उपक्रम समाविष्ट करण्यास, नियतकालिके, साखर जागरूकता उपक्रम/कार्यशाळा आयोजित करून संतुलित आहाराचे महत्व पटवून द्यावे. सदर उपक्रमामध्ये आरोग्यसेवा व्यावसायिकांशी संवाद साधण्यास प्रोत्साहित करावे. “साखर मंडळ” (Sugar Board) हा एक मानवनिर्मित उपक्रम असून निरोगी शालेय वातावरण निर्माण करण्यास आणि मुलांचे आरोग्य जपण्यास महत्वपूर्ण योगदान देईल. याबाबत विद्यार्थी व पालक यांना अवगत करावे.

(बसवेश्वर किल्लेदार)
विभागीय सचिव,
कोल्हापूर विभागीय मंडळ, कोल्हापूर

प्रत माहिती तथा योग्य त्या कार्यवाहीसाठी :-

- १) मा.सचिव, राज्य मंडळ, पुणे
- २) मा.शिक्षण उपसंचालक, कोल्हापूर विभाग, कोल्हापूर
- ३) शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक/प्राथमिक) सातारा/सांगली/कोल्हापूर

यांना कळविण्यात येते की, सदर उपक्रमाबाबत आपल्या कार्यक्षेत्रातील सर्व माध्यमिक/ प्राथमिक शाळांना अवगत करून, सदर उपक्रम राबविण्याबाबत प्रोत्साहित करावे.

डॉ. दिव्या गुप्ता
Dr. Divya Gupta
M.B.B.S, DGO
सदस्य
Member

राष्ट्रीय बाल अधिकार संरक्षण आयोग
NATIONAL COMMISSION FOR PROTECTION OF CHILD RIGHTS
भारत सरकार
GOVERNMENT OF INDIA

Letter No- 227850/NCPCR-CH(1)/2022-23/PART-2

Date- 06.03.2025

To

The Chairperson/ Secretary/Commissioner/Director
State Education Boards
(As per the attached list)

Subject- Regarding Establishing 'Sugar Boards' in Schools to Monitor and Reduce Sugar Intake Among Children.

Sir/Madam,

National Commission for Protection of Child Rights (NCPCR) is a statutory body formed under section (3) of the Commission for Protection of Child Rights (CPCR) Act, 2005 (No.4 of 2006) to ensure that rights of the children are protected especially those who are most vulnerable and marginalized. NCPCR under section (13) (1)(j) of CPCR Act, 2005 has mandate to inquire into the matters pertaining to violation and deprivation of rights and entitlements of children and other related provisions for children provided under the Constitution of India. In addition, the Commission has also been mandated to monitor the implementation of the Juvenile Justice (Care & Protection of Children) Act, 2015 (section 109, JJ Act, 2015), the Right to Education Act, 2009 and Protection of children from Sexual offences Act, 2012.

2. Over the past decade, there has been a significant increase in Type 2 diabetes among children, a condition once primarily seen in adults. This alarming trend is largely attributed to high sugar intake, often due to the easy availability of sugary snacks, beverages, and processed foods within school environments. The excessive consumption of sugar not only increases the risk of diabetes but also contributes to obesity, dental problems, and other metabolic disorders, ultimately impacting children's long-term health and academic performance. Studies indicate that sugar constitutes 13% of daily calorie intake for children aged 4 to 10 and 15% for those aged 11 to 18—substantially exceeding the recommended limit of 5%. The proliferation of sugary snacks, beverages, and processed foods, often readily available in school environments, contributes significantly to this excessive intake.

3. To address this issue, the Commission strongly recommends that all schools under your jurisdiction establish 'Sugar Boards'—visual information displays aimed at educating students about the risks of excessive sugar intake. **These boards should provide essential information, including the recommended daily sugar intake,**

पंचम तल, चन्द्रलोक बिल्डिंग, 36, जनपथ, नई दिल्ली-110 001
5th Floor, Chanderlok Building, 36, Janpath, New Delhi-110 001

दूरभाष / Ph.: 011-23478252

ई-मेल / E-mail: divyagupta.ncpcr@gov.in वेब / Web: www.ncpcr.gov.in

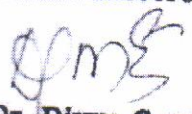
the sugar content in commonly consumed foods (unhealthy meals such as junk food, cold drinks, etc.), health risks associated with high sugar consumption, and healthier dietary alternatives. By implementing this initiative, schools can encourage informed food choices and promote long-term health benefits among students.

4. We request your esteemed office to kindly issue an official circular to all schools under your jurisdiction, directing them to establish Sugar Boards as a mandatory initiative. This circular should instruct schools to prominently display these boards in cafeterias, classrooms, and common areas, ensuring that students receive continuous awareness regarding the risks of excessive sugar consumption. Schools should also be encouraged to integrate this initiative into their health and nutrition programs, conduct periodic sugar-awareness activities/ workshops, and collaborate with healthcare professionals to reinforce the importance of balanced dietary habits. Your prompt action in issuing this directive will contribute significantly to promoting a healthier school environment and safeguarding the well-being of children.

5. A copy of circular, along with the details of the sugar boards displayed by the schools and workshops conducted may kindly be shared with NCPCR on divyagupta.ncpcr@gov.in within 30 days times.

With regards,

Yours sincerely,

(Dr. Divya Gupta)